

**המשרד לשירותי דת
ביקורת פנים**

כ"א כסלו תשפ"ב
25 נובמבר 2021

לכבוד

מר מנחם (מוני) מעתוק, מנכ"ל המשרד לשירותי דת
מנהל תחום בכיר נישואין ורבנים – המשרד לשירותי דת

הנדון: דוח מעקב 2021 - פעילות הוועדה לייעוץ והטמעה ברישום נישואין

שלום רב,

במסגרת תפקידו, פועל הרב לשיפור מתמיד במערך הנישואין.
ביוזמת הרב הוקמה וועדה לייעוץ והטמעת ידע ברישום נישואין.
הוועדה מבקרת במועצות הדתיות, בודקת את הפעילות ופועלת לשיפור אופן הפעלת מחלקות
רישום הנישואין ועמידתן בכללי הנוהל לרישום נישואין.

נתבקשתי לסייע לוועדה, להשתתף בפעולות הביקורת שלה כמשקיף ולהעיר לגבי אופן
פעילות הוועדה.

המשרד לשירותי דת ביקורת פנים

רקע

רישום הנישואין במועצ"ד והפיקוח על הנושא מצויים תחת ביקורת ודיון ציבורי.

פיקוח מסודר ישפר את השירות לציבור וימנע כשלים תפעוליים והלכתיים ובכך יחזק את מעמד המשרד כגוף המאסדר.

על הוועדה לפעול באופן שיטתי ואחיד מול כל מחלקות הנישואין והגופים המורשים לעסוק ברישום נישואין, להגדיר ולתכנן את פעילותה באופן שקוף לכלל חברי הוועדה, להנהלות המשרד לשירותי דת והרבנות הראשית, ולאגפי המשרד הרלוונטיים: אגף הסדרה פיקוח ובקרה, אגף מש"א במועצ"ד.

לביקורת הועברו פרוטוקולים מביקורי הוועדה במועצות דתיות.

המשרד לשירותי דת
ביקורת פנים

תמצית מנהלים – ממצאים והמלצות

ממצא	משמעויות	המלצה	גורם אחראי
1. חסרה תכנית עבודה רב שנתית	אי הגעה לכל המקומות	גיבוש תכנית עבודה	אגף נישואין
2. חסר נוהל הפעלה	פעולות לא אחידות ידע לא מנוהל	גיבוש נוהל	אגף נישואין
3. חסר ריכוז מידע מונגש על פעולות הוועדה	ידע לא מנוהל חוסר שקיפות	מאגר מידע על פעולות הוועדה	אגף נישואין
4. אין מדד מספרי לניטור רמת מחלקות לרישום נישואין	כלי לתכנון ומעקב שיפור	גיבוש מדד	אגף נישואין
5. הערות הוועדה לאפיון שירת הים	התאמת שירת הים לצרכים	שילוב הוועדה באפיון	אגף נישואין ראש אגף מחשוב
6. ידע הלכתי ותפעולי לא מנוהל	ידע לא מנוהל	הקמת מאגר ידע הדרכות וכנסים מעקב	אגף נישואין
7. רמת הכשרת עובדי מחלקות רישום נישואין לא אחידה	תקלות הלכתיות וניהוליות	מעקב והבאה ליישור קו אצל עובדי רישום נישואין	אגף נישואין אגף מש"א במועצ"ד

המשרד לשירותי דת
ביקורת פנים

ליקויים והמלצות

רשימת חוסרים בפעילות הוועדה:

1. תכנית עבודה רב שנתית הכוללת ביקורים **בכלל** הגופים העוסקים ברישום נישואין ובכלל זה גופים הפועלים מחוץ לבניין המועצה הדתית.
2. נוהל הפעלה חתום ומעודכן לפעילות הוועדה.
על הנוהל לכלול:
  - 2.1. כללים לפעילות מחלקות רישום הנישואין (נוהל רישום נישואין, הנחיות רלוונטיות שפורסמו ע"י הרב או בחוזר מנכ"ל או ע"י הרבנות הראשית)
  - 2.2. רשימת פעולות לביצוע בעת ביקור של הוועדה, ובכלל זה:
    - 2.2.1. שיטת המדגם לבחירת מדגם תיקי נישואין לבדיקה.
    - 2.2.2. טופס תיוג (צ'ק ליסט) לבדיקות שמבוצעות בתיקים שנדגמים בביקורות.
  - 2.3. החלטות אפשריות ע"י הוועדה/הגורמים המוסמכים במשרד ומחוצה לו, במקרים שיש הערות על פעילות מחלקת הנישואין.
  - 2.4. המשך מעקב תיקון ליקויים כולל כלים למעקב תיקון ליקויים כולל סנקציות על אי שיתוף פעולה ובתיאום עם הרבנות הראשית ועם אגף הסדרה, פיקוח ובקרה.
  - 2.5. כללים לפעילות הוועדה בעקבות מידע שהתקבל ותלונות.
  - 2.6. קביעת המכותבים לדיווחי הוועדה ושמירת המידע.
3. מאגר מידע משרדי ממוחשב לריכוז פעולות הוועדה (סגור למורשים - הרב, אגף הסדרה, לשכה משפטית, הנהלת המשרד) הכולל את כלל דיווחי הוועדה (פרוטוקולים, דיווחים פנימיים במשרד ודיווחים חיצוניים) לרבות דיווחים היסטוריים ובדיקות שבוצעו ע"י הרב או מטעמו באמצעות בודקים אחרים.
4. לא הופקו מדדים מספריים לניטור רוחבי של רמת רישום הנישואין לפי המחלקות.

**המשרד לשירותי דת
ביקורת פנים**

ממצאים והמלצות נוספות

5. פעילות הוועדה לשיפור מודול נישואין בשירת הים

- חברי הוועדה הם בעלי ידע מעשי רב ברישום הנישואין.
חלק מחברי הוועדה היו בעבר בצוות האפיון של מודול הנישואין בשירת הים.
- 5.1. פעילות הוועדה לא מתבטאת בהגשת בקשות להתאמת מערכת שירת הים
5.2. חברי הוועדה אינם מעודכנים בסטטוס אישור וביצוע שינויים במערכת.

המלצות

- 5.3. גיבוש המלצות הוועדה לבקשות שינויים מצוות איפיון שירת הים.
5.4. מעקב שנתי של הוועדה על התאמת המערכת לצרכי העבודה ולפיקוח ורגולציה.

6. מערך רישום הנישואין – שיפור רמת ההכשרות וניהול ידע ארגוני

- 6.1. מאגר הידע וש"ת לרושמי נישואין אינו מוסדר ומונגש באתר המשרד.
הרב יזם פעולות בנושא (קבוצת ווטסאפ, הוצאת עלון מידע ועדכונים).
6.2. לא מתקיימים כנסים להדרכה ועדכון לעובדי מחלקות נישואין.
6.3. הדרכות והסמכות לעובדי מחלקות רישום נישואין
רמת הידע של מנהלי מחלקות לרישום נישואין ורושמי נישואין אינה אחידה בנושא ההלכתי ובאופן הפעילות במערכת שירת הים.
אין דרישה מהעובדים להסמכה פורמלית בנושא נישואין. (בהתאם לחוזר המנכ"ל ע"ו/1 (9.2016) נדרש ידע רלוונטי מעובדים חדשים החל מ-2016 אך לא הסמכה)
לא קיים מעקב שיטתי אחר המלצות הוועדה לגבי רענון הדרכה.

המלצות

- 6.4. ריכוז הידע באתר המשרד באופן מלא ונגיש.
6.5. ייזום כנסים להדרכה ועדכון עובדי מחלקות נישואין.
6.6. מעקב שיטתי על ביצוע הדרכות וביצוע ביקורת חוזרת במקרה הצורך (הוועדה תציין בפרוטוקול שזה נדרש).

**המשרד לשירותי דת
ביקורת פנים**

7. הגדלת פעילות הוועדה (הגעה לכלל המועצ"ד תוך זמן סביר)
- 7.1. היקף פעילות הוועדה לא מאפשר הגעה לכלל המועצ"ד בסבב של שלוש שנים ותוך הקפדה על ביקורות מעקב.
- המלצה
- 7.2. העסקת יועצים נוספים בוועדת משנה כדי לאפשר הגעת הוועדה לכלל המועצ"ד וגופי רישום הנישואין בכל 3 שנים.

בכבוד רב,

ניצן מילר

מבקר פנים - המשרד לשירותי דת

העתקים :

מנהל תחום בכיר נישואין ורבנים – המשרד לשירותי דת

סמנכ"לית משאבי אנוש – המשרד לשירותי דת

סמנכ"ל שירותי דת – המשרד לשירותי דת